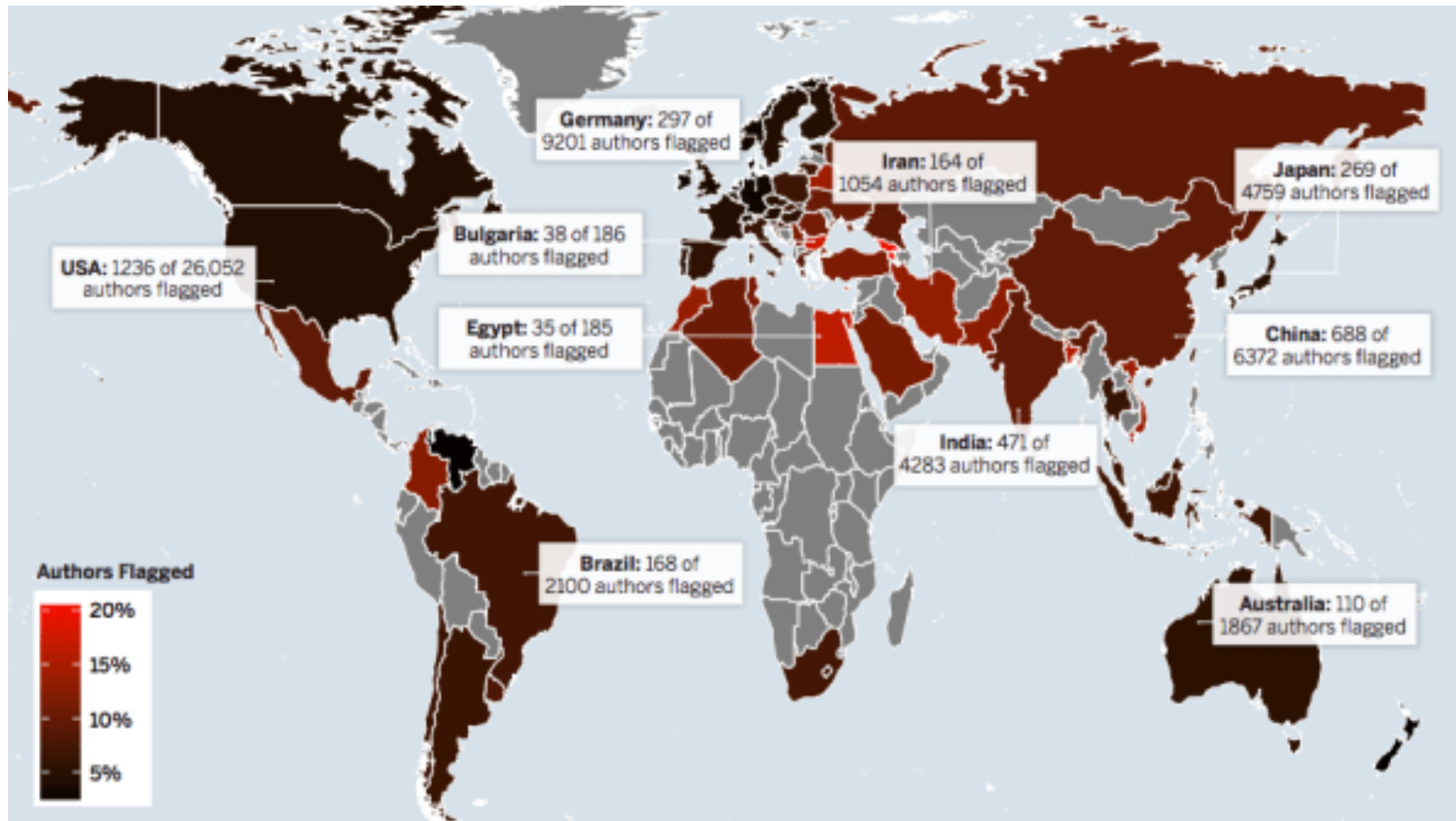


PLAGIAT W PRACY NAUKOWEJ

Prof. dr hab. Grzegorz Węgrzyn
Przewodniczący
Rady Doskonałości Naukowej

Warszawa, 9 października 2019 r.

Problem plagiatu naukowego na Świecie



Plagiat umyślny i nieumyślny

Plagiat umyślny

- Kopiowanie tekstu, rycin, tabel itd. z innej pracy naukowej
- Kopiowanie ze źródeł internetowych i tworzenie „mozaiki” fragmentów pochodzących z różnych źródeł
- Kupowanie lub pobieranie całych publikacji

Plagiat nieumyślny

- Brak wiedzy o tym kiedy i jak należy cytować wcześniej opublikowane prace
- Brak wiedzy o parafrazie i sposobach podsumowania wiedzy
- Brak wiedzy co jest informacją ogólnie dostępną i powszechną

Wykrycie i udowodnienie plagiatu zamierzonego skutkuje wycofaniem publikacji lub unieważnieniem stopnia albo tytułu naukowego (regulują to przepisy Ustawy)



Problemy:

1. Plagiat zamierzony i niezamierzony – jak jednoznacznie je rozróżnić?
2. „Autoplagiat” – nieuzasadnione pomnożenie dorobku.
3. Różne zapożyczenia o różnej randze:
 - a) Przypisywanie sobie wyników opublikowanych wcześniej przez inne osoby – jednoznacznie naganne
 - b) Zapożyczenie tekstu we „Wstępie” – Czy nie była to wiedza ogólna, powszechnie znana, czy nie był to błąd w sposobie cytowania?
 - c) Zapożyczenie tekstu w „Metodach” – Czy w ogóle można daną metodę opisać innymi słowami bez utraty precyzji i merytorycznej wartości opisu metody?



Problemy:

4. Publikowanie tych samych tekstów w różnych językach bez zgody wydawnictwa, które opublikowało pierwotną wersję
5. Nieuzasadnione oskarżenia o plagiat
 - a) Publikowanie wyników zamieszczonych wcześniej w rozprawie na tytuł zawodowy (np. pracy mgr) lub stopień naukowy (np. rozprawie doktorskiej w postaci manuskryptu), co jest dozwolone.
 - b) Podobieństwa związane z używaniem nazwy przedmiotu badań, która jest złożona z kilku słów i dlatego wskazywana przez programy anti-plagiatowe jako „zapożyczenie”.
 - c) Opisanie własnych doświadczeń, będących powtórzeniem wcześniejszych prac, jako kontroli, z podaniem cytowania



Sprawy zgłaszane do RDN

- Każda sprawa zgłaszana do RDN (szczególnie jeśli wpływa jako podpisane pismo) musi być wnikliwie rozpoznana zanim zapadnie decyzja;
- Osoba oskarżona o plagiat lub inne działania uznane za nieetyczne w nauce musi mieć prawo do złożenia wyjaśnień;
- Udowodnienie popełnienia plagiatu w pracy naukowej skutkuje poważnymi konsekwencjami.

Uwagi końcowe

- Obok wyciągania konsekwencji z popełnienia plagiatu, kluczowe – a zapewne najważniejsze – jest uświadamianie naukowcom, w szczególności tym, którzy dopiero rozpoczynają pracę naukową, co to jest plagiat, jakie niesie szkody dla nauki, jak należy pisać i cytować publikacje naukowe, co jest dozwolone a co zabronione.
- W ocenie podejrzenia popełniania plagiatu nie wolno podchodzić do sprawy „mechanicznie” (np. analizując jedynie liczbę i długość zapożyczeń lub podobieństw) ale trzeba każdą sprawę rozpatrywać indywidualnie oraz z należyłą, najwyższą starannością.